

LOS PRIMEROS POBLADOS, DEL ENEOLÍTICO A LA EDAD DE BRONCE

Con el desarrollo de la agricultura y la ganadería, se generaliza la vida sedentaria. Las comunidades campesinas levantarán sus poblados en las inmediaciones de las tierras de labor, mientras que la ocupación de las cuevas perderá importancia, reduciéndose a una frecuentación ocasional, a refugio de pastores y ganados, y, sobre todo, a lugar de enterramientos desde los momentos finales del Neolítico.

Se conoce muy poco de los poblados más antiguos, como Casa de Lara, de Villena, dadas las dificultades que entraña su localización en las tierras bajas, tradicionalmente objeto de profundas transformaciones. Desde finales del Neolítico, las cabañas se construyen con barro y ramaje; su fragilidad hace que de ellas sólo queden unos hoyos excavados en el suelo, o en sus proximidades algunos agujeros, como silos, destinados a guardar el fruto de las cosechas, como en Les Jovades, de Cocentaina. Y será también, a partir de estos momentos, en los inicios del III milenio a.C., cuando aparecerán las primeras construcciones con zócalo de piedra y planta rectangular que vemos en el poblado de la Ereta del Pedregal, de Navarrés.

En la segunda mitad del III milenio a.C., las construcciones de piedra se generalizan y los poblados ofrecen recintos amurallados tanto en el caso de los que se asientan en tierras bajas, la Ereta del Pedregal, como en aquellos otros de lugares elevados, caso del Puntal sobre la Rambla Castellarda, de Lliria, y de Les Moreres, de Crevillent.

Esta ubicación en lugares elevados será general en los poblados de la Edad del Bronce del II milenio. Aterrazamientos, gruesas murallas, adecuación a la topografía de las cumbres, permiten hablar de un primer urbanismo que, por lo general, distribuye los departamentos a ambos

lados de una calle. Los muros de piedra y barro son enlucidos con esmero y soportan las vigas sobre las que ramas y barro forman el techo. En el interior de estas habitaciones se disponen hornos, hogares, telares, soportes y bancos vasares.

Fosses i sitges excavades en el sòl de Les Jovades, Cocentaina. Poblado eneolítico del III mil.lenni a.C.

Fosas y silos excavados en el suelo de Les Jovades, Cocentaina. Poblado eneolítico del III milenio a.C.

Construccions d'embanclament en poblats de l'Edat del Bronze. Muntanya Assolada, Alzira.

Construcciones de aterrazamiento en poblados de la Edad del Bronce. Muntanya Assolada, Alzira.

ELS PRIMERS POBLATS, DE L'ENEOLÍTIC A L'EDAT DEL BRONZE

Orpesa la Vella, Orpesa. Poblado de l'Edat del Bronze datat entre 1500-1260 a.C.

Orpesa la Vella, Orpesa. Poblado de la Edad del Bronze datado entre 1500-1260 a.C.

Amb el desenvolupament de l'agricultura i la ramaderia, es generalitza la vida sedentària. Les comunitats camperoles alçaran els seus poblats a la vora de les terres de cultiu, mentre que l'ocupació de les coves perdrà importància, reduïda a una freqüentació ocasional, a refugi de pastors i de ramats, i, sobretot, a lloc d'enterraments des dels moments finals del Neolític.

Coneixem molt poc dels poblats més antics, com ara Casa de Lara, a Villena, per les dificultats que representa la seua localització en les terres baixes que són objecte tradicional de profundes transformacions. Des de finals del Neolític, les cabanes es construeixen amb fang i brançatge; la fragilitat d'aquestes construccions fa que no hi queden més que clots excavats en el sòl, o per la rogalia alguns forats, com a sitges, destinats a emmagatzemar el fruit de les collites, com passa en Les Jovades, a Cocentaina. I serà també, a partir d'aquests moments, en els inicis del III mil.lenni a.C., quan apa-

reixeran les primeres construccions amb sòcol de pedra i planta rectangular que veiem en el poblado de l'Ereta del Pedregal, a Navarrés.

En la segona meitat del III mil.lenni a.C. es generalitzen les construccions de pedra i els poblats ofereixen recintes emmurallats, tant dels que hi ha a terres baixes, l'Ereta del Pedregal, com en aquells altres llocs elevats, cas del Puntal sobre la Rambla Castellarda, a Lliria, i de les Moreres, a Crevillent.

Aquesta situació en llocs elevats serà general en els poblats de l'Edat del Bronze del II mil.lenni. Embançaments, muralles gruixudes, adequació a la topografia de les muntanyes, permeten parlar d'un urbanisme primerenc que, generalment, distribueix els departaments a ambdós costats del carrer. Els murs de pedra i fang són lluïts amb cura i suporten les bigues sobre les que les branques i el fang formen el sostre. En l'interior d'aquestes habitacions hi ha forns, llars, telers, i suports i bancs d'obra.

Poblado argárico. Cabezo Redondo, Villena.
Poblado argárico. Cabezo Redondo, Villena.